

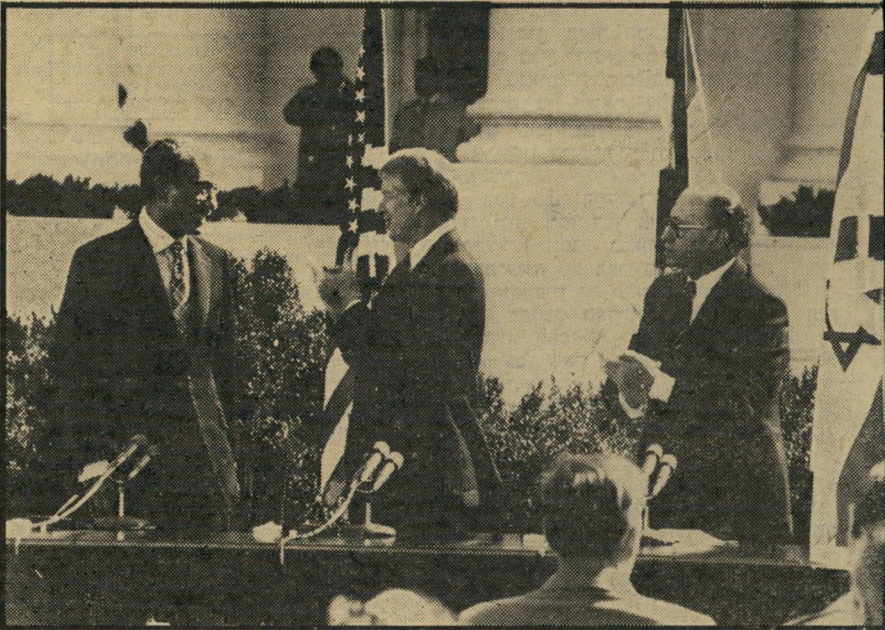
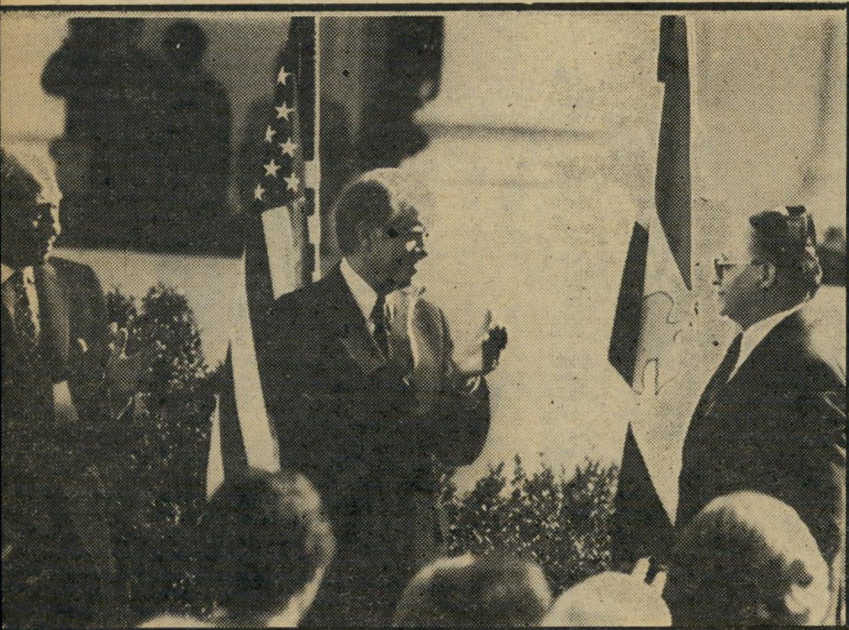

איזכור "תקיפת" ירושלים בידי הצנחנים גרם אפילו לישראלים שבין האורחים להשי- פיל את עיניהם בבושה. העובדה שבגין מצא לנכון לציין במעמד זה את התעלמותן של אומות העולם מזע- קות ה"הצילו" של טבוחי השואה, צילצלה כפגיעה עקיפה במארחים, שהיו גם הם בין המחרישים והמתעלמים. השיא היה סוף הנאום: ציטוט שיר המעלות בעברית, ללא תירגום, איש לא ידע אם הנאום הסתיים או לא. מחיאות-הכפיים הקלושות ביטאו את המבוכה. שום דבר לא פגע יותר בתדמיתו של מנחם בגין כעושה השלום, מאשר מנחם בגין עצמו, שלא מצא את המילים הנכו- נות להשמיען ברגע היסטורי זה.

מהכתב, כשחקן הקורא את תפקידו, שלא כהרגלו להשמיע נאומים מאולתרים. הוא עורר תחושת אי-נוחות של חוסר טאקט כאשר ציין כי "בעזרת האל ניי צחנו" במלחמת העצמאות. אזכרת ניצחון במעמד מעין זה, שבו אין מנצחים ומנו- רצים, היתה פגיעה ראשונה בנשיא המצ- רי. שכן הניצחון אותו הזכיר בגין היה, בין השאר, גם ניצחון על הצבא המצרי. לא פחות מביכה היתה קביעתו כי היום השני המאושר בחייו היה היום בו "הפי- כה ירושלים עיר אחת, וחיללנו האמיצים ביותר, הצנחנים, תקפו ובדמעות נשקו את האבנים העתיקות של הכותל..." סאדאת נמנע מלציין את נקודות המחלוקת שנותרו אחרי חתימת ההסכם. בגין הדגיש אותן.

התשובה, הדברים שלא אמר אל-סאדאת חשובים יותר מאלה שאמר. משמעותית ביותר היתה קביעתו של אל-סאדאת כי "שאבנו עידוד מן ההבנה של מאות אלפי ישראלים שלא נעו ולא זעו ממחוי- בותם לשלום. המשכה של רוח זו חיוני להצלחת מאמצנו..." ניתן היה לפרש פסקה זו כהבעת תו- דה לתנועת שלום עכשיו וכקריאה לאנשיה ותומכיה להמשיך בלחציהם על ממשלת- ישראל מבפנים. נאום של מנחם בגין היה המבין ביותר. אפילו חסידי ציינו כי הנאום היה "ארוך, מסורבל, בנוי שלא כהלכה ומכוון לא אל הקהל הנכון." "יתכן שגרמה לכך העובדה שבגין הכין את נאום מראש וקרא אותו

צעד ראשון בדרך להגדרה עצמית וממ- לכתיות. דו-שיח בין ארצות-הברית והג- ר ציגים של העם הפלסטיני יהיה התפתחות מועילה מאד. עלינו להיות בטוחים כי יוג- ר שמו הסעיפים של הסכם המיסגרת של קמפ-דייוויד, בדבר כינון סמכות למימשל עצמי עם אוטונומיה מלאה, חייבת להיות העברה ממשית של סמכויות לפלסטינים על אדמתם. בלי זה תישאר הבעייה ללא פיתרון." האם השמיט אל-סאדאת פסקה זו ב- שגגה? האם פסח עליה בעצת הנשיא קארטר על מנת לא לעורר מחלוקת במע- מד החגיגי? האם עשה זאת כדי להע- ניש את הפלסטינים שהפגינו נגדו בשאגות איבה מול הבית הלבן? תהיה אשר תהיה

מח'אות לבגין

קארטר ואל-סאדאת מוחאים כף לבגין בסיום נאומו, שגרם אי נוחות לשני הנשיאים ושהוארץ, מעבר לחמש הדקות שהוקצו לו, על פי רשות מיוחדת שקיבל לצורך זה מהנשיא קארטר.

מח'אות לסאדאת

בגין וקארטר מוחאים כף לנשיא אנוור אל-סאדאת בתום נאומו. למרות שנאום סאדאת לא הצטיין מבחינה רטורית וריטורית, הוא לפחות לא הביך את קהל המאזינים, כפי שעשה זאת מנחם בגין בנאומו.